

ДІЯЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

УДК 343.123.12:343.985

Никифорчук Д. Й. – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, м. Київ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9041-6197>;

Чемерис Д. Д. – ад'юнкт кафедри оперативно-розшукової діяльності Національної академії внутрішніх справ, м. Київ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6140-4506>

Актуальні проблеми розшуку безвісти зниклих водіїв автотранспортних засобів

Мета статті – дослідити особливості розшуку безвісти зниклих водіїв автотранспортних засобів, що здійснюють міжміські та міжнародні вантажні перевезення. Відповідно до поставленої мети визначено такі завдання: висвітлити стан забезпечення безпеки на дорогах міжміського сполучення в Україні; окреслити проблеми, що виникають у разі отримання заяви (повідомлення) про безвісне зникнення водія та під час проведення першочергових розшукових заходів; з'ясувати фактори, через які може бути втрачено зв'язок з водієм вантажного транспорту впродовж прямування машини міжміським або міжнародним маршрутом; дослідити особливості взаємодії органів Національної поліції України під час проведення першочергових розшукових заходів; схарактеризувати ситуації, пов'язані з учиненням злочину щодо водія; проаналізувати можливості Національного центрального бюро Інтерполу; запропонувати шляхи оптимізації роботи в цьому напрямі; навести приклади з практичної діяльності, пов'язані з розшуком осіб. У цій публікації розглянуто стан розвитку транспортної інфраструктури на дорогах міжміського сполучення в Україні та його вплив на забезпечення безпеки водіїв. Окреслено проблеми, що постають під час прийняття заяви (повідомлення) про встановлення місцеперебування водія, який здійснює міжміські (міжнародні) перевезення, й особливості проведення першочергових розшукових заходів. Увагу акцентовано на тому, що розшук осіб окресленої категорії необхідно здійснювати одночасно у двох напрямках: розшук водія та розшук транспортного засобу. Розглянуто ситуацію, коли декілька осіб, підозрюваних у вчиненні злочину щодо безвісти зниклого, доставлені до відділення поліції. Запропоновано шляхи оптимізації діяльності з розшуку безвісти зниклих водіїв, зокрема залучення можливостей Інтерполу. **Методологічну основу** статті становить діалектичний підхід до аналізу ситуацій щодо отримання заяви (повідомлення) про безвісне зникнення водія. У роботі використано методи формальної логіки: аналіз, синтез, індукція, дедукція, аналогія, абстрагування, а також статистичний, системно-структурний методи й метод прогнозування. **Наукова новизна** публікацій полягає в тому, що вперше за останні роки в Україні, визначено актуальні проблеми розшуку безвісти зниклих водіїв, що здійснюють міжміські (міжнародні) перевезення. **Висновки** містять пропозиції щодо оптимізації діяльності в окресленому напрямі: вдосконалення законодавства, обладнання автомобільних доріг камерами відеоспостереження, місцями для відпочинку, посилення боротьби з проституцією на дорогах.

Ключові слова: особа, що зникла безвісти; водій; автотранспорт; міжміські (міжнародні) перевезення; розшук; Інтерпол.

Вступ

Розшук безвісти зниклих водіїв, які здійснюють міжміські та міжнародні вантажні перевезення (далі – водії), належить до повноважень Національної поліції України ("Zakon Ukrainy", 2015). Останніми роками сформувалася тенденція до зростання обсягу вантажних перевезень автомобільним транспортом, водночас, українське автодорожнє господарство не відповідає європейським стандартам, насамперед це пов'язано з незадовільним рівнем розвитку транспортної інфраструктури (Tesliuk, & Tkachenko, 2017). Крім цього, значні ділянки доріг міжміського сполучення лишаються поза увагою правоохоронних і контролюючих органів, які забезпечують безпеку на транспорті ("Zakon Ukrainy", 1994). Це негативно позначається на оперативній обстановці й створює передумови для безвісного

зникнення водіїв-далекобійників. Водночас у державах, що межують з Україною, безпеці на автошляхах останніми роками приділяють дедалі більше уваги (Yushkov, V.S., Yushkov, B.S., & Burgonutdinov, 2014, p. 168).

Зазначену проблематику досліджували такі вчені: В. П. Бахін, В. Д. Берназ, М. М. Бурлаков, А. Ф. Волобуєв, І. А. Воробйов, І. Г. Гречанін, Г. О. Душейко, О. Н. Карпов, В. В. Князєв, Д. О. Компанієць, Д. В. Лоренц, Е. Д. Молдалієв, Д. Й. Никифорчук, К. О. Чаплинський, М. П. Яблоков.

Мета і завдання дослідження

Мета статті – дослідити особливості розшуку безвісти зниклих водіїв автотранспортних засобів, що здійснюють міжміські та міжнародні вантажні перевезення. Відповідно до поставленої

мети визначено такі завдання: висвітлити стан забезпечення безпеки на дорогах міжміського сполучення в Україні; окреслити проблеми, що виникають у разі отримання заяви (повідомлення) про безвісне зникнення водія та під час проведення першочергових розшукових заходів; з'ясувати фактори, через які може бути втрачено зв'язок з водієм вантажного транспорту впродовж прямування машини міжміським або міжнародним маршрутом; дослідити особливості взаємодії органів Національної поліції України під час проведення першочергових розшукових заходів; схарактеризувати ситуації, пов'язані з учиненням злочину щодо водія; проаналізувати можливості Національного центрального бюро Інтерполу; запропонувати шляхи оптимізації роботи в цьому напрямі; навести приклади з практичної діяльності, пов'язані з розшуком осіб.

Виклад основного матеріалу

Безвісне зникнення осіб аналізованої категорії трапляється зрідка. Окремої статистики стосовно розшуку безвісно зниклих водіїв в Україні немає. Однак у процесі обміну досвідом з оперативними працівниками низки підрозділів Національної поліції України було з'ясовано, що такі випадки найчастіше трапляються в районах, де великі підприємства випускають продукцію на експорт і мають власні й орендовані автотранспортні станції. Окреслені ситуації безвісного зникнення потребують дослідження у зв'язку з виникненням низки проблем під час здійснення розшуку.

На момент отримання заяви (повідомлення) про безвісне зникнення водія вантажного автомобіля, що відповідає за перевезення на значні відстані, невідомими залишаються місцезнаходження як водія, так і транспортного засобу.

У більшості європейських країн, зокрема і в Україні, з економічних і технічних міркувань використовують сідлові тягачі (Gorev, 2008, p. 23-27). Водії таких автомобілів найчастіше стають потерпілими у справах цієї категорії. Фірма-замовник, наприклад, орендує напівпричіп у фірми-перевізника, проте тягач може належати третій особі, а водій мешкає в іншій області. У разі втрати з водієм зв'язку, його родичі звертаються в найближчий орган поліції. Якщо вантаж в обумовлений строк не прибув, фірма-замовник звертається до поліції за місцем розташування центрального офісу та повідомляє про це фірму-перевізника, працівники якої теж, не маючи зв'язку з водієм, повідомляють орган Національної поліції України. Час спливає, а цей фактор

відіграє вирішальну роль у справах аналізованої категорії – від нього залежить швидкість реагування екіпажів патрульної поліції, які першими прибувають на місце події, та слідчо-оперативних груп, а також взаємне інформування органів Національної поліції України. Важливим є уміння операторів служби «102» й оперативних чергових швидко та правильно зорієнтуватися в ситуації, визначити, хто заявник, де місце події, організувати якісний збір первинного матеріалу, дотримуючись вимог інструкції, що регламентує порядок реагування на заяви та повідомлення ("Nakaz MVS Ukrainy", 2018), та інструкції щодо організації взаємодії між підрозділами ("Nakaz MVS Ukrainy", 2017).

Дослідник Д. В. Лоренц обстоє думку, що на такі ситуації впливають різноманітні фактори, з-поміж яких доцільніше розглядати соціально-економічні, соціально-психологічні й організаційно-управлінські (Lorenc, 2017, p. 338). З огляду на те, що за матеріалами про факти безвісного зникнення водіїв-далекобійників здебільшого особу розшукують протягом доби, тобто до внесення відомостей в Єдиний реєстр досудових розслідувань, автори вважають за доцільне акцентувати увагу співробітників поліції, які задіяні в розшуку безвісти зниклих водіїв, на чинниках, через які з ними може бути втрачено зв'язок, а саме:

- відсутність зони покриття операторів мобільного зв'язку між містами та/або технічні несправності засобів зв'язку;
- відсутність обладнаних місць відпочинку й технічного обслуговування;
- прямування за маршрутом у нічний час одного водія без напарника;
- вимушена зупинка з технічних причин;
- дорожньо-транспортна пригода;
- уживання спиртних напоїв;
- використання послуг повій, які «працюють» на трасах поблизу великих міст;
- очікування в пункті пропуску через державний кордон;
- учинення злочину щодо водія.

Цей перелік не є вичерпним. На нашу думку, забезпеченню безпеки водіїв, попередженню безвісного їх зникнення й розкриттю злочинів на автошляхах сприятиме розвиток транспортної інфраструктури, зокрема встановлення камер зовнішнього відеоспостереження. На переконання Е. Д. Молдалієва, контроль доцільно здійснювати на ділянках доріг поза населеними пунктами, на під'їздах до великих міст, адміністративних центрів, вантажно- і пасажироутворювальних комплексів, у зонах перетину і прилеглих до них, а також на

ділянках з особливими умовами руху (Moldaliev, 2016, p. 116).

Увагу органів Національної поліції України слід акцентувати на випадках, коли водій став жертвою злочину. Окресленим ситуаціям притаманні такі ознаки:

– відсутність у родичів можливості встановити телефонний зв'язок з водієм в обумовлений час;

– відсутність у представників фірми за місцем роботи можливості зв'язатися з водієм;

– постачальник (власник транспортного засобу) не може встановити контакти з організацією-замовником (у випадку введення в оману постачальника послуг перевезення шляхом злочинних дій задля доставляння вантажу в хибний пункт призначення);

– наявність у водія значної суми готівки після оплати за товар;

– виявлення покинутого транспортного засобу, на якому переміщався розшукуваний, передусім – з ознаками викрадення вантажу, слідами крові тощо;

– отримання повідомлення безпосередньо від водія або телефоном від сторонніх осіб.

На нашу думку, для оптимізації розшуку Національній поліції необхідно організувати заходи одночасно у двох напрямках:

1) розшук водія. Виконання передбачених нормативно-правовими актами першочергових заходів і проведення слідчих (розшукових) дій за безвісного зникнення. Слід акцентувати увагу на відпрацюванні зв'язків за місцем роботи розшукуваного та встановленні місцезнаходження мобільного терміналу (ч. 1 ст. 268 КПК України). Також важливо отримати інформацію від родичів водія про його антропометричні й інші дані, необхідні для того, щоб поставити на централізований облік, оголосити в міжнародний розшук. Це забезпечить усебічне інформування, швидкість реагування, якість наповнення бази даних, полегшить слідчому процес допиту. Орієнтовний перелік цих питань сформульовано в табл. 1 (Nykyforchuk, & Chemerys, 2017, p. 40):

Таблиця 1

Орієнтовний перелік питань, які необхідно з'ясувати в разі безвісного зникнення водія

Питання, що необхідно з'ясувати	Фактичні дані	Примітки
Обставини зникнення та паспортні дані безвісно зниклої особи	Де, коли, хто безвісти зник, за яких обставин, ПІБ, адреса мешкання, серія та номер паспорта, ким і коли виданий, засоби зв'язку, номери банківських карток, якими соціальними мережами користувалася особа	Копії документів, що посвідчують особу, фотографії належної якості, документи на телефон
Дані на транспортний засіб і напівпричіп	Копії документів (за наявності), встановлення ідентифікаційних ознак транспортного засобу, об'єм палива в баку тощо	Якісні фотознімки транспортного засобу
Додаткові відомості	Особливості поведінки, наявність судимостей, автотранспорту, зброї, умови мешкання, уподобання та захоплення, дані родичів в інших населених пунктах і за кордоном. Наявність близьких стосунків. Місця навчання, роботи. Контакти колег. Засоби зв'язку. Напрями можливого прямування безвісно зниклої особи	
Можливість зникнення за кримінальних обставин	Що говорила особа перед зникненням, чи були конфліктні ситуації, є вороги, чи не надходили на адресу погрози, підозрілі дзвінки тощо. Наявність значних сум грошей або інших цінностей, боргів	
Антропологічні дані (згідно з впізнавальною картою)	Вік (на вигляд), статура, зріст, розміри головного убору та взуття, татування, сліди операцій, ампутації, вади розвитку, протези, стан зубів, форма обличчя, опис волосся, носа, губ, підборіддя, очей, особливості мовлення, голос, хронічні захворювання, група крові. Окремо зазначити, у що був одягнений, які мав змінні речі	З'ясувати, у яких медичних закладах лікувалася зникла особа, для вилучення карти зубів і медичної карти

Зазначений перелік не є вичерпним і може бути доповнений відповідно до обставин безвісного зникнення особи;

2) розшук транспортного засобу. Комплекс першочергових заходів і подальші слідчі (розшукові) дії здійснюються аналогічно як за незаконного заволодіння транспортним засобом (ст. 289 КК України), проте слід акцентувати на відпрацюванні версії «злочин учинено злочинною групою, яка спеціалізується на грабежах і розбійних нападах». Проведення слідчих дій щодо членів злочинної групи (передусім «відпрацювання» лідера чи організатора злочину) вирізняється значними труднощами для слідчих у справах зазначеної категорії та потребує залучення додаткових сил поліції (Tsybenko, 2018, p. 209).

Таке протистояння загострюється, коли декількох осіб, причетних до безвісного зникнення водія, доставляють до поліції. З метою маскування вбивства під безвісне зникнення причетні особи мають достатньо часу для знищення або приховування слідів злочину (закопання або замурування трупа, вивіз автомобіля у віддалені місця, знищення слідів крові тощо). Тому на допиті злочинці зазвичай поведуться спокійно й упевнено, заздалегідь підготувавши відповіді на можливі запитання.

Тактика відпрацювання зазначених осіб у такій ситуації відрізняється з огляду на рівень обізнаності працівників оперативного підрозділу щодо характеристики цих осіб, їх кількості, ролі кожного й обставин учинення злочину, але обов'язково необхідно:

- максимально зібрати дані на доставлених осіб;
- швидко відокремити помилково доставлених осіб від основних фігурантів;
- унеможливити спілкування доставлених між собою та із зовнішнім середовищем за межами відділення поліції;
- заборонити отримувати будь-які речі;
- виключити можливість користуватися будь-якими засобами зв'язку.

Таке «відпрацювання» обмежено встановленим законом граничним строком перебування осіб у відділенні поліції.

Слід зауважити, що для таких ситуацій притаманне протистояння сторін, тому важливим є вміння оперативних працівників спрогнозувати можливі варіанти поведінки доставлених осіб, тому що злочинці вибудовують власну лінію поведінки відповідно до наявних умов. Під час отримання оперативної інформації правоохоронці повинні спочатку приділити увагу тим особам, які легше йдуть на контакт і яких можна схилити давати показання, тобто психічно слабшим (це переважно жінки, раніше не судимі, особи, що страждають на алкоголізм, наркомані та ін.). Бажано створити в таких осіб враження, що їхній співучасник уже дав зізнавальні показання, причому не на «користь» іншого. Показання особи, яка перша почала сприяти слідству, використовують, щоб спонукати іншу дати правдиві свідчення.

Допомогти в дослідженні таких ситуацій може застосування математичних моделей, завдяки яким формалізовано можна спрогнозувати поведінку доставлених осіб. Математичну теорію конфліктів вивчають за допомогою теорії ігор (Goraiarov, 2002, p. 52). У цій теорії є приклад «дилема бандита» (на думку авторів статті, доцільно застосувати зазначену математичну модель під час «відпрацювання» осіб щодо розшуку безвісти зниклого). Зазначена модель ґрунтується на тому, що в більшості країн світу для групи людей, які вчинили злочин у змові, передбачено триваліший термін ув'язнення, ніж для злочинця, що учинив злочин одноосібно. Можна змодельювати умови так званої гри відповідно до українського законодавства й визначити мету – встановити місцеперебування безвісно зниклої особи. Слід зауважити, що йдеться про вбивство, за яке в чинному КК України передбачено покарання у вигляді позбавлення волі від 10 до 15 років, а так званими гравцями є особи, причетні до злочину.

У математичній теорії ігор варіанти поведінки та її наслідки зображують у вигляді таблиці. За основу можна взяти таблицю 2 й інтерпретувати її згідно з українським законодавством.

Таблиця 2

Варіанти поведінки затриманого та відповідальність згідно з нормами українського законодавства

Особи, причетні до безвісного зникнення	Варіанти поведінки	Можливий термін ув'язнення	Інші варіанти в межах закону
Затриманий 1	Зізнається, активно допомагає слідству	Мінімальний строк або призначення покарання нижче від найнижчої межі, згідно зі ст. 69 КК України	Можливість бути свідком
Затриманий 1	Не зізнається	Максимальний термін ув'язнення	Обтяжливі обставини
Затриманий 2	Зізнається, активно допомагає слідству	Мінімальний строк або призначення покарання нижче від найнижчої межі, згідно зі ст. 69 КК України	Можливість бути свідком
Затриманий 2	Не зізнається	Максимальний термін ув'язнення	Обтяжливі обставини

Викладену вище інформацію підтверджують матеріали дослідження: якщо особа зізнається, то може отримати мінімальний строк ув'язнення, якщо ні – призначають максимальний строк (Nykyforchuk, & Chemerys, 2018, p. 78-80).

Слід акцентувати увагу й на можливості оголосити автомобіль у міжнародний розшук і використовувати бази даних Інтерполу, які містять такі відомості:

- про власника транспортного засобу, зареєстрованого за кордоном;
- про дату й місце постановки на облік транспортного засобу чи зняття з обліку;
- про ідентифікаційні ознаки іноземного автомобіля та його номерні знаки;
- ідентифікаційні ознаки реєстраційних документів транспортного засобу.

Через Інтерпол можна здійснити обмін інформацією стосовно порядку повернення викраденого транспортного засобу законному власнику (Cherniavskiy et al., 2011, p. 44). У цьому контексті слід зазначити, що проблеми міжнародної транспортної безпеки стають дедалі актуальнішими, оскільки в епоху глобалізації незаконне заволодіння транспортними засобами є експортно орієнтованим, «рухомою валютою», зокрема для фінансування тероризму і транснаціональних організованих злочинних угруповань (Lantsman, 2013, p. 158). Передусім це стосується водіїв, що здійснюють міжнародні вантажні перевезення, коли перевозять цінний вантаж.

Розглянемо приклади з практичної діяльності в цьому напрямі авторів статті. Зокрема, 2015 року до відділення поліції надійшло повідомлення про безвісне зникнення водія із сідловим тягачем, який здійснював перевезення сировини (патоки) з крохмальнопаточного комбінату в Дніпропетровській області до Республіки Білорусі. Водія і машину знайшли впродовж доби через місцевий пункт митниці, де було отримано номери мобільних терміналів усіх водіїв, які перевозять патоку цим маршрутом (близько 50 номерів телефонів). Під час телефонної розмови з кожним водієм було встановлено, що розшукувана машина стоїть поблизу автозаправочної станції на території сусідньої області. Після виїзду на місце в процесі відпрацювання інформації встановлено місцезнаходження транспортного засобу та водія, який у нетверезому стані мав інтимний зв'язок з місцевою повією та щодо якого було вчинено шахрайство.

2016 року правоохоронці розшукали іншого водія, який перевозив бензин на тягачі з автоцистерною. Зловмисники, використовуючи фіктивний сайт, домовилися з постачальником про доставку бензину із заводу, розташованого на

Луганщині, до Івано-Франківської області. Коли автоцистерна прямувала транзитом через інший регіон, зловмисники обманним шляхом змусили представників фірми-постачальника змінити кінцевий пункт призначення. Машина прибула на проміжну нафтопереливну станцію, а водія під загрозою застосування фізичного насильства змусили відкрити крани й спорожнити цистерну в підготовлені ємності. У водія забрали мобільний телефон, вивезли на значну відстань і покинули за межами населеного пункту. Потерпілий упродовж тривалого часу повертався пішки до машини, що ускладнило дії поліції через втрачений час.

Поширеними є і латентні злочини, тобто випадки продажу постачальником значної кількості бензину без оформлення відповідної документації. Так, наприклад, водій повертався після від'їзду до свого об'єкта, на нього було вчинено напади, злочинці відібрали значну суму готівки. Схожі ситуації трапляються також й у сфері перевезень сільськогосподарської продукції: під час збору врожаю, коли організації задля уникнення оподаткування здійснюють операції купівлі-продажу зернових культур, уникаючи так званих формальностей або, як вони називають, «по другій сітці» (без офіційного оформлення відповідної бухгалтерської документації). Це є обставиною вчинення розбійних нападів стосовно таких водіїв (які перевозять значні суми готівки). Після вчинення нападу на водія керівництво як постачальників, так і замовників намагається приховати цей факт від поліції, остерігаючись повернути до себе увагу та спричинити перевірку відповідними органами господарської діяльності тощо.

Наукова новизна

Наукова новизна роботи полягає в тому, що, з огляду на підвищення інтенсивності вантажних перевезень автомобільним транспортом, в Україні досліджено актуальні проблеми розшуку безвісти зниклих водіїв, що здійснюють міжміські та міжнародні перевезення. Сформульовано теоретичні положення й практичні рекомендації для правоохоронних органів щодо забезпечення безпеки на дорогах міжміського сполучення в Україні, зокрема розшуку безвісти зниклих водіїв-далекобійників.

Висновки

Останніми роками в Україні засади розвитку транспортної інфраструктури та забезпечення безпеки водіїв на трасах поза межами населених пунктів досліджують недостатньо активно.

Унаслідок цього поширеними є випадки, коли водії опиняються в небезпечних ситуаціях і щодо них можуть учинити злочини. Для вирішення окреслених питань автори пропонують:

- внести відповідні зміни до Закону України «Про транспорт» від 10 листопада 1994 року, урахувавши реалії сьогодення та європейські стандарти безпеки;
- забезпечити водіїв облаштованими місцями для відпочинку;
- обладнати дороги міжміського сполучення камерами відеоспостереження;

- посилити заходи стосовно боротьби з проституцією на автошляхах України;
- проводити роз'яснювальну роботу з водіями на автотранспортних підприємствах щодо недопущення ними ситуацій, які можуть сприяти вчиненню злочину;
- під час здійснення заходів стосовно розшуку безвісти зниклих осіб зазначеної категорії увагу слід акцентувати на відпрацюванні членів організованих злочинних угруповань, що вчиняють розбійні напади на водіїв.

REFERENCES

- Cherniavskiy, S.S., Bryskovska, O.M., & Kanashuk, A.V. (et al.). (2011). *Vzaiemodiiia pidrozdiliv karnoho rozshuku ta inshykh sluzhb OVS u rozkrytti nezakonnoho zavolodinnia avtotransportom [Interaction of Criminal Investigation Departments and Other ATS Services in Uncovering the Illicit Acceptance of Motor Vehicles]*. O.M. Dzhuzha (Eds.). Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav [in Ukrainian].
- Goriainov, V.S. (2002). *Operativno-rozysknaia deiatelnost [Operational search activity]*. K.K. Goriainov, V.S. Ovchinskii, & A.Yu. Shumilov (Ed.). Moscow: INFRA-M [in Russian].
- Gorev, A.E. (2008). *Gruzovye avtomobilnye perevozki [Freight traffic]*. (5th ed.). Moscow: Akademiia [in Russian].
- Lantsman, L. (2013). "Moveable currency": the role of seaports in export oriented vehicle theft. *Crime, Law and Social Change*, 59(2), 157-184. doi: <https://doi.org/10.1007/s10611-013-9420-7>.
- Lorenc, D.V. (2017). Ugon i hishchenie transportnykh sredstv: usloviia, prichiny i meznoraslevye mery preduprezhdeniia v svete novoi pozitsii Konstitutsionnogo Suda RF [Theft and theft of vehicles: conditions, causes and intersectoral warning measures in the light of the new position of the Constitutional Court of the Russian Federation]. *Vserossiiskii kriminologicheskii zhurnal, All-Russian Journal of Criminology*, 2(11), 337-349. doi: [https://doi.org/10.17150/2500-4255.2017.11\(2\).337-349](https://doi.org/10.17150/2500-4255.2017.11(2).337-349) [in Russian].
- Moldaliev, E.D. (2016). Research of Regularities of Change of Transport Streams in Mountain Roads. *Transport. Transport facilities. Ecology*, 4. doi: <https://doi.org/10.15593/24111678/2016.04.09>.
- Nakaz MVS Ukrainy "Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii vzaiemodii orhaniv dosudovoho rozsliduvannia z inshymy orhanamy ta pidrozdilamy Natsionalnoi politzii Ukrainy v zapobihanni kryminalnym pravoporushenniam, yikh vyjavlenni ta rozsliduvanni": vid 7 lyp. 2017 r. No. 575 [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine "On Approval of the Instruction on the Organization of the Interaction of the Pre-Trial Investigation Bodies with Other Bodies and Departments of the National Police of Ukraine in Prevention, Detection and Investigation of the Criminal Offenses" from July 7, 2017, No. 575]. (n.d.). zakon2.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17/page> [in Ukrainian].
- Nakaz MVS Ukrainy "Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii reahuvannia na zaiavy ta povidomlennia pro kryminalni, administratyvni pravoporushennia abo podii ta operatyvnoho informuvannia v orhanakh (pidrozdilakh) Natsionalnoi politzii Ukrainy": vid 16 liut. 2018 r. No. 111 [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine "On approval of the Instruction on organization of responding to applications and reports on criminal, administrative offenses or events and prompt information in the bodies (divisions) of the National Police of Ukraine" from February 16, 2018, No. 111]. (n.d.). zakon2.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0371-18> [in Ukrainian].
- Nykyforchuk, D.Y., & Chemerys, D.D. (2017). Osoblyvosti dopytu svidkiv po kryminalnym provadzhenniam, vidkrytykh za faktamy bezvisnogo znyknennia osib [Features of the interrogation of witnesses in criminal cases of missing persons]. *Aktualni pytannia kryminalnogo protsesu, kryminalistyky ta sudovoi ekspertyzy, Topical issues of the criminal process, forensic science and forensic expertise: Proceedings of the Interdepartmental Scientific and Practical Conference*. V.V. Cherniei, S.D. Husariev, S.S. Cherniavskiy (et al). (Eds.). (Vols. 1), (pp. 38-40). Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav [in Ukrainian].
- Nykyforchuk, D.Y., & Chemerys, D.D. (2018). Teoretychni aspekty orhanizatsii i taktiky rozshuku bezvisno znyklykh osib u suchasnykh umovakh [Theoretical aspects of organization and tactics the search for missing persons in modern conditions]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav, Scientific Herald of the National Academy of Internal Affairs*, 2(107), 72-83 [in Ukrainian].
- Tesliuk, N.P., & Tkachenko, S.O. (2017). Dynamika ta perspektyvy rozvytku avtodorozhnoho hospodarstva Ukrainy [Dynamics and prospects of road transport development of Ukraine]. *Ekonomika ta upravlinnia na transporti, Economy and management in transport*, 5, 75-79 [in Ukrainian].

- Tsybenko, O.S. (2018). Osoblyvosti dopytu pidozrshuvanoho pry rozsliduvanni nezakonnoho zavolodinnia avtomobilem, uchynenoho iz podolanniam system zakhystu [Features of the interrogation of the suspect in the investigation of the illegal capture of a car made with overcoming protection systems]. *Naukovyi Visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav, Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk National University of Internal Affairs*, 1(1), 208-212. doi: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2018-1-208-212> [in Ukrainian].
- Yushkov, V.S., Yushkov, B.S., & Burgonutdinov, A.M. (2014). Active safety vehicles and reducing road accidents. *Vestnik MGSU*, 10, 168-176. doi: <https://doi.org/10.22227/1997-0935.2014.10.168-176>.
- Zakon Ukrainy "Pro Natsionalnu politsiiu": vid 2 lyp. 2015 r. No. 580-VIII [Law of Ukraine "About the National Police" from July 2, 2015, No. 580-VIII]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 40-41, 379 [in Ukrainian].
- Zakon Ukrainy "Pro transport": vid 10 lystop. 1994 r. No. 901-VIII [Law of Ukraine "About transport" from November 10, 1994, No. 901-VIII]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, Bulletin of Verkhovna Rada of Ukraine*, 51, 446 [in Ukrainian].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Взаємодія підрозділів карного розшуку та інших служб ОВС у розкритті незаконного заволодіння автотранспортом : метод. рек. / [С. С. Чернявський, О. М. Брисковська, А. В. Канащук та ін.]; за заг. ред. О. М. Джужі. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2011. 80 с.
- Горяинов В. С. Оперативно-розыскная деятельность : учебник / под ред. К. К. Горяинова, В. С. Овчинского, А. Ю. Шумилова. М. : ИНФРА-М, 2002. 794 с. (Серия «Высшее образование»).
- Горев А. Е. Грузовые автомобильные перевозки : учеб. пособие. 5-е изд., испр. М. : Академия, 2008. 288 с.
- Lantsman, L. «Moveable currency»: the role of seaports in export oriented vehicle theft. *Crime, Law and Social Change*. 2013. No. 59 (2). P. 157–184. doi: <https://doi.org/10.1007/s10611-013-9420-7>.
- Лоренц Д. В. Угон и хищение транспортных средств: условия, причины и межотраслевые меры предупреждения в свете новой позиции Конституционного Суда РФ. *Всероссийский криминологический журнал*. 2017. № 2. Т. 11. С. 337–349. doi: [https://doi.org/10.17150/2500-4255.2017.11\(2\).337-349](https://doi.org/10.17150/2500-4255.2017.11(2).337-349).
- Moldaliev E. D. Research of Regularities of Change of Transport Streams in Mountain Roads. *Transport. Transport facilities. Ecology*. 2016. No. 4. doi: <https://doi.org/10.15593/24111678/2016.04.09>.
- Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні : наказ МВС України від 7 лип. 2017 р. № 575. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17/page>.
- Про затвердження Інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України : наказ МВС України від 16 лют. 2018 р. № 111. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0371-18>.
- Никифорчук Д. Й., Чемерис Д. Д. Особливості допиту свідків по кримінальним провадженням, відкритим за фактами безвісного зникнення осіб. *Актуальні питання кримінального процесу, криміналістики та судової експертизи* : матеріали міжвідом. наук.-практ. конф. (Київ, 30 листоп. 2017 р.): у 2 ч. / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. Ч. 1. С. 38–40.
- Никифорчук Д. Й., Чемерис Д. Д. Теоретичні аспекти організації і тактики розшуку безвісно зниклих осіб у сучасних умовах. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2018. № 2 (107). С. 72–83.
- Теслюк Н. П., Ткаченко С. О. Динаміка та перспективи розвитку автодорожнього господарства України. *Економіка та управління на транспорті*. 2017. № 5. С. 75–79.
- Цибенко О. С. Особливості допиту підозрюваного при розслідуванні незаконного заволодіння автомобілем, учиненого із подоланням систем захисту. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 1. С. 208–212. doi: <https://doi.org/10.31733/2078-3566-2018-1-208-212>.
- Yushkov V. S., Yushkov B. S., Burgonutdinov A. M. Active safety vehicles and reducing road accidents. *Vestnik MGSU*. 2014. No. 10. P. 168–176. doi: <https://doi.org/10.22227/1997-0935.2014.10.168-176>.
- Про Національну поліцію : Закон України від 2 лип. 2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40–41. Ст. 379.
- Про транспорт : Закон України від 10 листоп. 1994 р. № 901-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 51. Ст. 446.

Стаття надійшла до редколегії 06.03.2019

Nykyforchuk D. – Doctor of Law, Professor, Head of the Department of Operative and Searching Activity of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9041-6197>;

Chemerys D. – Postgraduate Student of the Department of Operative and Searching Activity of the National Academy of Internal Affairs, Kyiv, Ukraine
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6140-4506>

Topical Issues of the Search for Missing Truckers

The purpose of the research: to describe some features of the search for missing drivers of motor vehicles engaged in intercity and international truckage. In accordance with the stated goal, the following tasks are determined: to describe the state of safety on the roads of intercity communication in Ukraine; to outline the problems that arise when receiving a statement (notice) on the missing of a trucker and during the conduct of the priority search activities; to determine factors by which the connection with the trucker may be lost when the truck moves on an intercity or international route; to find out features of the interaction of the bodies of the National Police of Ukraine during the conduct of the priority search activities; to characterize situations connected with the commission of a crime against a trucker; to analyze capabilities of the Interpol National Central Bureau; to suggest ways for the optimization of the work in this direction; to give examples of practical work by the authors of the article related to the search of persons. The article describes the state of the development of transport infrastructure on intercity routes in Ukraine and its influence on ensuring the safety of drivers. The problems, which arise when receiving the statement (notice) about the location of the trucker conducting intercity (international) truckage and features of carrying out the priority search activities are outlined. Attention is drawn to the fact that the search for persons of this category must be carried out concurrently in two directions: the search for a trucker and the search for a vehicle. The situation when several persons suspected of committing a crime against the missing person were taken to the police station is considered. Ways of the optimization of this activity are offered. The focus is on the possibility of using the capabilities of the Interpol Bureau in the interests of the search. The methodological basis of the article is a dialectical approach to the analysis of situations regarding the receipt of a statement (notice) on the missing of a trucker. Methods of formal logic are used in this work: the analysis, synthesis, induction, deduction, analogy, abstraction, as well as statistical, system and structural and prognostic methods. The scientific novelty of the work is the current issues of the search for missing truckers involved in intercity (international) truckage have been described for the first time in recent years in Ukraine. Conclusions contain suggestions on the optimization of the activity in the following direction: improvement of the legislation, equipping motor roads with cameras of video surveillance and convenient spots, strengthening the struggle against prostitution on highways.

Keywords: missing person; trucker; truck; intercity (international) truckage; search; Interpol.